

Convenant inzake civiel effect

22 maart 2016

Convenant inzake het civiel effect

Partijen:

- de juridische faculteiten van de Nederlandse universiteiten
- de Nederlandse Orde van Advocaten
- de Raad voor de Rechtspraak
- het Openbaar Ministerie

Overwegende dat:

- het ten behoeve van de toegang tot de juridische togaberoepen en de daarop gerichte beroepsopleidingen wenselijk is ter precisering van de toepasselijke wettelijke bepalingen een standaard vast te stellen voor het 'civiel effect' van juridische opleidingen;
- deze standaard moet garanderen dat degenen die een opleiding hebben voltooid waaraan het civiel effect is verbonden, beschikken over de noodzakelijke kennis en vaardigheden om tot de beroepspraktijk of de daarop gerichte beroepsopleidingen te worden toegelaten;
- deze standaard in overeenstemming moet zijn met de academische eindkwalificaties van de betrokken juridische opleidingen;
- deze standaard de juridische faculteiten voldoende ruimte moet laten zich ten opzichte van elkaar te profileren.

Komen het volgende overeen:

1. De basis voor het behalen van het civiel effect is een afgeronde juridische universitaire bacheloropleiding (180 EC) en een afgeronde juridische universitaire masteropleiding (60 EC).
2. In de eindtermen van de bachelor- en masteropleidingen die meetellen voor het civiel effect wordt verzekerd dat de afgestudeerde na het afronden van beide opleidingen voldoet aan de volgende cognitieve eisen:

Ten aanzien van de hoofdvakken:

- kennis van en inzicht in het systeem van het Nederlandse **Privaatrecht**, met inbegrip van het burgerlijk procesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied
- het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie
- het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen en met name voor het onderdeel vermogensrecht de kennis van de deelgebieden geïntegreerd toe te passen
- het vermogen om in dit kader een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen.

- kennis van en inzicht in het systeem van het Nederlandse **Strafrecht**, met inbegrip van het strafprocesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied
 - het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie
 - het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen
 - het vermogen om in dit kader een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen.
-
- kennis van en inzicht in het systeem van het Nederlandse **Staatsrecht** en het Nederlandse **Bestuursrecht** (inclusief optioneel Belastingrecht), met inbegrip van het bestuursprocesrecht, en met inbegrip van de doorwerking van Europees recht in dit rechtsgebied
 - het vermogen om de begrippen uit dit systeem toe te passen op een probleemsituatie
 - het vermogen om de begrippen uit dit systeem te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen
 - het vermogen om in dit kader een beargumenteerd standpunt in te nemen en te verdedigen.

Ten aanzien van de vakken Internationaal publiekrecht en (Institutioneel) Europees recht:

- kennis van en inzicht in hoofdthema's, bronnen en subjecten van het **Internationaal publiekrecht** en het **(Institutioneel) Europees recht**
- het vermogen om deze kennis en dit inzicht toe te passen op een probleemsituatie
- het vermogen om de hoofdthema's van het Internationaal publiekrecht en het (Institutioneel) Europees recht te analyseren en onderlinge verbanden aan te wijzen.

Het gaat er bij de in dit nummer genoemde rechtsgebieden om dat de student fundamentele kennis van en inzicht in het betrokken rechtsgebied verwerft: systeem, beginselen en belangrijkste regels, en de uitleg daarvan in rechtspraak en rechtswetenschap. De in dit convenant genoemde vakken in de opleiding moeten in hoofdzaak daarop zijn gericht.

3. In de eindtermen van de bachelor- en masteropleidingen die meetellen voor het civiel effect wordt tevens verzekerd dat de afgestudeerde na het afronden van beide opleidingen
 - a. in staat is op academisch niveau een juridisch analytisch betoog te schrijven;
 - b. kennis van en inzicht heeft in diverse metajuridische perspectieven op het recht, en dat hij deze in een analyse van een maatschappelijk-juridisch vraagstuk kan betrekken.

Ten aanzien van het programma:

4. Het bachelorprogramma omvat in het eerste jaar inleidende vakken op het gebied van het Nederlandse privaatrecht, straf(proces)recht en staats- en bestuursrecht.
5. Het bachelorprogramma omvat in het tweede en het derde jaar ten minste vakken

- a. Op het gebied van het Nederlandse privaatrecht, zoals onder 2 omschreven, met een totale omvang van ten minste 30 EC, waarbij het internationaal privaatrecht voor maximaal 3 EC mag meetellen;
 - b. Op het gebied van het Nederlandse staats- en bestuursrecht, zoals onder 2 omschreven, met een totale omvang van ten minste 10 EC;
 - c. Op het gebied van het Nederlandse strafrecht, zoals onder 2 omschreven, met een totale omvang van ten minste 10 EC.
6. Het bachelorprogramma omvat ten minste een vak op het gebied van het (Institutioneel) Europees recht, zoals onder 2 omschreven, met een totale omvang van ten minste 5 EC.
 7. Het bachelorprogramma of het masterprogramma omvat ten minste een vak op het gebied van het Internationaal publiekrecht, zoals onder 2 omschreven, met een totale omvang van ten minste 5 EC.
 8. De programmas in het tweede en derde jaar van de bachelor en van de master omvatten gezamenlijk ten minste 100 EC aan vakken (waartoe ook een essay of scriptie wordt gerekend) op het gebied van het Nederlandse privaatrecht, staats- en bestuursrecht of strafrecht, (Institutioneel) Europees recht en Internationaal publiekrecht, alle zoals hiervoor onder 2 omschreven.
 9. Metajuridische vakken, of onderdelen van vakken, waarin rechtsgebieden vanuit metajuridisch perspectief worden gezien, tellen voor de toepassing van nr. 8 mee voor het aantal EC dat aan dat rechtsgebied wordt besteed, mits verzekerd is dat ook de positiefrechtelijke eindtermen voor dat rechtsgebied worden bereikt.

In de masteropleiding:

10. Het masterprogramma omvat minimaal één of meer verdiepend(e) vak(ken) van (gezamenlijk) substantiële omvang (minimaal 10 EC) op het terrein van het Nederlandse privaatrecht, strafrecht, staats- en bestuursrecht, of Europees recht, alle zoals hiervoor onder 2 omschreven.
11. Het masterprogramma voorziet in een toetsmoment waarin stof uit de onder 8 genoemde vakken, over de grenzen van ten minste twee vakgebieden heen wordt getoetst.

12. Schematische weergave

B1		
Hoofdvak	Minimum aantal EC	Bijzonderheden
Privaatrecht	n.v.t.	Inleiding in de hoofdthema's
Straff(proces)recht	n.v.t.	Inleiding in de hoofdthema's
Staat- en bestuursrecht	n.v.t.	Inleiding in de hoofdthema's
B2 en B3		
Hoofdvakken (als onder 2 omschreven)		
Privaatrecht	30	Inclusief burgerlijk procesrecht
Strafrecht	10	Inclusief strafprocesrecht
Staats- en bestuursrecht	10	Inclusief bestuursprocesrecht
Andere vakken in B1-B3 of master (als onder 2 omschreven)		
Internationaal publiekrecht (ba of ma)	5	Inleiding in de hoofdthema's, bronnen en subjecten.
(Institutioneel) Europees recht (ba)	5	Inleiding in de hoofdthema's, bronnen en subjecten
Alle hoofdvakken B2 en B3 en master samen.	100 EC totaal, waarvan minstens 10 in de Ma	

Andere opleidingen

13. Een uitzondering op het uitgangspunt inzake de basis, onder 1 omschreven, wordt gemaakt voor Hbo-afgestudeerden die een academische juridische master hebben behaald welke aan de onder 11 omschreven eisen voldoet. Voor hen geldt dat toekenning van civiel effect slechts plaatsvindt als de betrokkene ten minste 200 EC

heeft besteed aan vakken/cursussen op het gebied van het Nederlandse recht waarvan ten minste 60 EC op WO-master-niveau en ten minste 60 EC op WO-bachelor-niveau, in het laatste geval vrijstellingen daaronder niet begrepen.

14. Studenten die aan een University College een opleiding hebben afgerond in een juridische variant, of die een andere opleiding voor op hoge academische kwaliteit geselecteerde studenten hebben afgerond met een juridische hoofdrichting, en die vervolgens een juridische master behalen op het terrein van een of meer van de hoofvakken van het Nederlandse recht, zoals hiervoor onder 2 omschreven, kunnen het civiel effect verkrijgen indien de examencommissie bachelor van de juridische faculteit van de betrokken instelling van oordeel is dat zij op grond van de juridische examens die zij hebben afgelegd, zowel in hun reguliere opleiding als, voor zover nodig, in aanvulling daarop, hebben aangetoond te voldoen aan de eindtermen van het juridische bachelorprogramma, en hun op grond daarvan een juridisch bachelordiploma heeft toegekend waardoor in combinatie met de behaalde master aan de eindtermen voor civiel effect wordt voldaan.

Opmerking: als de inhoudelijke resultaten van studenten met een niet-traditionele vooropleiding in de beroepsopleidingen dat rechtvaardigen, zullen de convenantspartijen streven naar een wetswijziging waardoor het mogelijk wordt civiel effect toe te kennen indien het programma van de door de student behaalde bachelor, samen met het programma van de behaalde juridisch master, al dan niet met aanvullende onderdelen, naar het oordeel van de examencommissie masters van de juridische faculteit voldoet aan de in dit convenant voor het civiel effect gestelde eisen, waaronder in het bijzonder de eindtermen genoemd onder 2 en 3, met uitzondering van;

- i. de eisen gesteld aan het eerste jaar genoemd onder 4.
- ii. de eis van 100 EC genoemd onder 8.

15. De verklaring inzake het civiel effect van de universitaire opleidingen zal conform de gemaakte afspraken worden aangepast.
16. De programma's van de juridische opleidingen zullen uiterlijk met ingang van het academisch jaar 2017-2018 aan deze afspraken zijn aangepast, waarbij voor de studenten die reeds daarvoor met de bacheloropleiding zijn begonnen een overgangperiode geldt tot en met uiterlijk het studiejaar 2021-2022.
17. Het civiel effect van opleidingen die zijn afgerond voor de inwerkingtreding van deze afspraken blijft ongewijzigd.